

Realizm polityczny

Profesor Korab-Karpowicz zastosował podejście ewolucyjne do teorii stosunków międzynarodowych w całkowicie nowatorski, przełomowy sposób. Wykorzystując starannie dobrane przykłady historyczne i współczesne, przedstawia koncepcje, prawa i wizje nowego realizmu ewolucyjnego. Jego książka jest cennym źródłem wiedzy dla studentów, naukowców i praktyków polityki. To donośny apel o wzniesienie się ponad niepraktyczne wezwania do zniesienia systemu państw, a z drugiej strony o przeciwstawienie się moralnemu letargowi, który nie zna ucieczki przed prawami międzynarodowej dżungli. Wszyscy myślący ludzie zainteresowani polityką międzynarodową powinni przeczytać i zmierzyć się z tą ambitną i wyjątkową książką.

prof. dr David Clinton
profesor nauk politycznych, Uniwersytet Baylor (USA)

Realizm ewolucyjny pozwala na pełniejsze zrozumienie polityki międzynarodowej, stanowi użyteczne narzędzie do prowadzenia polityki zagranicznej i proponuje obraz porządku międzynarodowego, którego istotą będzie współpraca i pokój. Książka profesora Korab-Karpowicza, wsparta na realistycznym fundamencie i historycznych studiach przypadków, ustanawia warunki współegzystencji w polityce międzynarodowej proponując zrozumienie współobecności, interakcji, różnicy i zmiany. Jej zawartość winna skłonić do namysłu i dyskusji badaczy oraz uczestników stosunków międzynarodowych. Pozwoli także studentom oraz szerokiemu gronu czytelników poznać realizm polityczny jako złożony i wieloaspektowy paradygmat.

prof. dr hab. Andrzej Gałganek
profesor stosunków międzynarodowych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (Polska)

W. Julian Korab-Karpowicz

Realizm polityczny

Ewolucyjna teoria
stosunków międzynarodowych

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2026

Recenzenci: prof. dr David Clinton
prof. dr hab. Andrzej Gałganek

Redakcja: Leszek Kamiński

Korekta: Zespół

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Rycina na okładce: Georg Benedikt Wunder,
Składanie ofiar na rzecz powstania, ok. 1831 (Polona)

Publikacja dofinansowana przez: Wyższa Szkoła Stosunków
Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie

Copyright © 2026 by W. Julian Korab-Karpowicz
Copyright © 2026 for Polish edition by Wydawnictwo Naukowe Scholar
Spółka z o.o., Warszawa.

ISBN 978-83-68091-82-3

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa
tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Dystrybucja ATENEUM
www.ateneum.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (Jerzy Łazarski)
Wydrukowano w Polsce

Spis treści

Przedmowa	9
Podziękowania	11
Przedmowa do wydania angielskiego	12
Wstęp. Teorie, pojęcia, prawa, wizje	15
I. Teorie. Co to jest realizm polityczny?	23
Wprowadzenie do teorii	24
Wielkie debaty	25
Funkcje teorii	28
Teorie realizmu	30
Realizm ewolucyjny	37
II. Pojęcia. Jak myśleć o stosunkach międzynarodowych?	48
Potęga/siła państwa	48
<i>Polityka rządu</i>	54
<i>Jakość dyplomacji</i>	60
<i>Trzy zasady dyplomacji</i>	64
<i>Morale społeczeństwa</i>	67
<i>Populacja, terytorium, gospodarka, potencjał militarny</i>	74
Interes państwa – interes narodowy	79
Ideologia w relacjach między państwami	89
Prawda i dezinformacja	102
Decyzje i skutek działań	119
Rozsądek i właściwe myślenie	138
III. Prawa. Jakie reguły obowiązują w stosunkach międzynarodowych?	144
Prawa i zasady	146
Potęga/siła państw	149
Zachowanie się państw	162
Wojna i pokój	185
Ideologia	200

IV. Wizje. Realizm i ewolucja w stosunkach międzynarodowych	226
Od barbaryzmu do ewolucyjności	227
<i>Barbaryzm</i>	230
<i>Legalizm</i>	232
<i>Świadomość etyczna</i>	234
<i>Racjonalna kalkulacja</i>	237
<i>Postmodernizm</i>	240
<i>Ewolucyjność</i>	244
Ewolucyjna teoria stosunków międzynarodowych	247
<i>Poziom ewolucji kulturowej</i>	248
<i>Paradygmat realizmu ewolucyjnego</i>	252
<i>ERP i neorealizm</i>	255
<i>ERP i makroewolucja</i>	259
Siedem wizji – zasady normatywne realizmu politycznego	261
V. <i>And</i> czy <i>End</i> . Znaczenie pokoju i współpracy ogólnoludzkiej	270
Lista przypadków	277
Słownik pojęć	279
Bibliografia	289
Indeks nazwisk	307